

Poradnik dla samorządów dotyczący refundacji podatku VAT za gaz ziemny

Na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. 2022 poz. 2687) zwana dalej „ustawą z 15 grudnia 2022 r.”

SKŁADANIE WNIOSKU o refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r.

I. Komu przysługuje refundacja podatku VAT?

Należy łącznie spełnić dwa warunki:

- Warunek 1:
 - Refundacja przysługuje osobie korzystającej z ogrzewania gazowego – urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi musi być zgłoszone lub wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB),
- Warunek 2:
 - Gospodarstwo domowe spełnia kryterium dochodowe:
 - w gospodarstwie jednoosobowym, wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu **nie przekracza 2100,- zł**,
 - w gospodarstwie domowym wieloosobowym, wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu **nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę**,

II. Kto składa wniosek

Wniosek składa osoba, która zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych lub umowę kompleksową i jest odbiorcą wskazanym w fakturze VAT.

Wynika to z przepisów, art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r., w myśl którego refundacja podatku VAT przysługuje odbiorcom paliw gazowych w gospodarstwach domowych, o których mowa w art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo energetyczne.

Jeśli osoba, która podpisała umowę z dostawcą gazu nie może osobiście złożyć wniosku w urzędzie:

- może złożyć wniosek elektronicznie lub przez aplikację mobilną „*mObywatel*”
- wniosek może skutecznie złożyć inna osoba (np. inny członek gospodarstwa domowego) na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez wyżej wymienioną osobę uprawnioną.

III. Gdzie składa się wniosek

Wniosek należy złożyć w gminie właściwej ze względu na adres gospodarstwa domowego:

- w Urzędzie Gminy lub Urzędzie Miejskim,
- w innych ośrodkach, na podstawie udzielonego upoważnienia, np.:
 - ośrodki pomocy społecznej,
 - centrum usług społecznych.

IV. Sposób złożenia wniosku

Wniosek składa się:

- **na piśmie**

Wzór wniosku jest dostępny w urzędach, ośrodkach pomocy społecznej oraz na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska:

<https://bip.mos.gov.pl/energetyka/wzor-wniosku-o-wyplate-refundacji-podatku-vat-za-dostarczone-paliwa-gazowe-w-2023-r/>.

- **za pomocą środków komunikacji elektronicznej¹,**

Złożenie wniosku za pomocą środków komunikacji elektronicznej możliwe jest poprzez wysyłkę pisma ogólnego na skrzynkę ePuap właściwego urzędu, gdzie załącznikiem będzie podpisany elektronicznie plik zawierający wypełniony wniosek o refundację podatku VAT:

Podpisanie pliku za pomocą profilu zaufanego możliwe jest poprzez stronę: <https://www.gov.pl/web/gov/podpisz-dokument-elektronicznie-wykorzystaj-podpis-zaufany/>.

Wysłanie pisma ogólnego na skrzynkę ePuap właściwego urzędu możliwe jest poprzez stronę: <https://www.gov.pl/web/gov/wyslij-pismo-ogolne>.

- **przy użyciu aplikacji *mObywatel*²**

Pobranie aplikacji mObywatel jest możliwe poprzez stronę: <https://www.gov.pl/web/mobywatel-w-aplikacji/pobierz-aplikacje1>

Aby złożyć wniosek, należy wybrać opcję *Złóż wniosek*, a następnie wybrać właściwy wniosek.

V. Załączniki niezbędne do poprawnego złożenia wniosku:

W każdym przypadku:

- faktura VAT (dokumentująca dostarczenie paliw gazowych; faktura z zużyciem prognozowanym nie uprawnia do otrzymania rekompensaty podatku VAT),
- dowód uiszczenia zapłaty za fakturę VAT.

Jeśli to niezbędne w danym przypadku:

- dokumenty zaświadczające o dochodzie

Jeżeli wnioskodawca oraz członkowie jego gospodarstwa domowego uzyskują wyłącznie dochody podlegające opodatkowaniu, wnioskodawca nie załącza zaświadczeń dotyczących dochodów. Urząd uzyskuje dane dotyczące dochodu podlegającego opodatkowaniu poprzez usługę CSIZS Emp@tia.

¹ w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344)

² (publicznej aplikacji mobilnej), o której mowa w art. 19e ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087).

Jeśli wnioskodawca lub członkowie jego gospodarstwa domowego uzyskują dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym, należy przedstawić dodatkowe dokumenty dotyczące tych dochodów. Dokumenty te podlegają weryfikacji przez organ rozpatrujący wniosek. Takimi dokumentami mogą być na przykład:

- dowód zasądzenia alimentów,
- informacje o dochodach uzyskiwanych z gospodarstwa rolnego,
- informacje o przyznanych stypendium,
- informacja o przyznaniu zasiłku macierzyńskiego.

VI. Termin złożenia wniosku

Wnioski o refundację podatku VAT można składać:

- do dnia 29 lutego 2024 r. – w dowolnym momencie po otrzymaniu faktury VAT,
- po dniu 29 lutego 2024 r. – w ciągu 30 dni od otrzymania faktury VAT, która jest przedmiotem wniosku.

Do dnia 29 lutego 2024 r., termin 30 dni od dnia otrzymania faktury nie ma praktycznego zastosowania i ma charakter instrukcyjny.

Wniosek składany po dniu 29 lutego 2024 r. może obejmować jedynie fakturę, którą odbiorca otrzymał w ciągu ostatnich 30 dni.

WERYFIKACJA WNIOSKU I WYPŁATA REFUNDACJI PODATKU VAT

Po złożeniu wniosku o wypłatę refundacji podatku VAT następuje jego weryfikacja formalna i merytoryczna.

Weryfikacja formalna jest dokonywana przy pierwszym wniosku o wypłatę refundacji podatku VAT lub w przypadku, kiedy zmienił się skład gospodarstwa domowego:

- czy wniosek złożono na właściwym druku i czy został należycie wypełniony,
- czy do wniosku dołączone zostały załączniki obligatoryjne: faktura VAT, dowód uiszczenia zapłaty za fakturę VAT, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (o ile jest konieczne).

Usuwanie braków formalnych (nie stosuje się kpa):

- w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
- w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: *art. 24a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w związku z art. 411 ust. 10 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska i art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu*

Weryfikacja merytoryczna dokonywana jest jednorazowo i obejmuje:

Weryfikacja źródła ciepła

Weryfikacja zgłoszenia lub wpisania źródła ogrzewania gospodarstwa domowego w centralnej ewidencji emisyjności budynków zmierza do ustalenia czy w poz. B01 – 07 funkcja ogrzewanie w deklaracji *dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw Formularz A – budynki i lokale mieszkalne* wpisano wymienione tam urządzenia gazowe jako główne źródło ogrzewania.

Nota bene: zgodnie z art. 3 pkt 3b, gaz płynny LPG należy do grupy paliw ciekłych, w związku z czym refundacja podatku VAT nie przysługuje.

Stosowanie paliw gazowych tylko i wyłącznie w celu przygotowania posiłków lub podgrzania wody daje podstawy do odmowy wypłaty refundacji podatku VAT.

Dane zgromadzone w CEEB organ rozpatrujący wniosek uzyskuje na podstawie art. 27d ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Weryfikacja dochodu

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustala się na podstawie dochodów uzyskanych:

- w 2021 r. – w przypadku wniosku złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca 2023 r.,
- w 2022 r. – w przypadku wniosku złożonego w okresie po dniu 31 lipca 2023 r.

Części składowe dochodu wymienione są w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, 1265 i 2140) zawierającym jego prawną definicję.

Elementy składowe dochodu:

- dochód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, 30e i 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.),
- dochód z gospodarstwa rolnego,
- dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
- inne dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny).

Uzyskiwanie i weryfikacja danych niezbędnych do weryfikacji dochodu następuje na podstawie art. 23 b ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Wyplata refundacji podatku VAT

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu refundacji podatku VAT:

- na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej,
- informuje go o możliwości odebrania od tego organu informacji o przyznaniu refundacji podatku VAT (w przypadku gdy wnioskodawca nie wskazał adresu poczty elektronicznej we wniosku o refundację podatku VAT).

Przyznanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta refundacji podatku VAT nie wymaga wydania decyzji.

Forma wypłaty refundacji podatku VAT:

- przelewem na rachunek bankowy – we wniosku o refundację podatku VAT należy wskazać numer rachunku, na który zostanie przekazana kwota przydzielonego świadczenia. Wskazany do przelewu numer rachunku nie musi należeć do osoby składającej wniosek.
- inne sposoby wypłaty (wypłata w gotówce) refundacji podatku VAT mogą być wdrożone i wynikać z lokalnych regulacji i uwarunkowań w gminie, która rozpatruje wniosek o wypłatę świadczenia.

UWAGI UZUPEŁNIAJĄCE

Przepisy kpa stosuje się w następujących przypadkach:

- odmowa przyznania refundacji podatku VAT,
- uchylene lub zmiana wysokości refundacji podatku VAT,
- rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranej refundacji podatku VAT,

wszystkie wyżej wymienione rozstrzygnięcia wymagają wydania decyzji administracyjnej.

Pozytywne rozstrzygnięcie wniosku nie wymaga stosowania kpa. Gromadzenie dokumentacji, jak również jej weryfikacja odbywa się na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, art. 411 ust. 10k- 10o ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Definicje ustawowe:

- gospodarstwo domowe – osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe). Definicja zawarta w art. 2 pkt 7 *ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu*,
- odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym - odbiorca końcowy dokonujący zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym. Definicja zawarta w art. 3 pkt 13b *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 i 1723)*,
- paliwa gazowe to gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia. Definicja zawarta w art. 3 pkt 3a *ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 i 1723)*,

Informacje:

- Faktura VAT rozliczeniowa dokumentuje rzeczywiste dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.
- Dowód zapłaty za fakturę VAT: każdy dokument bankowy lub księgowy stwierdzający zapłatę, oświadczenie sprzedawcy paliw gazowych, że faktura została opłacona.
- Decyduje miejsce zamieszkania nie zameldowania; jeśli składający wniosek dysponuje kilkoma budynkami lub lokalami na terenie różnych gmin, tylko jeden z nich będzie stanowić lokalizację danego gospodarstwa domowego.

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

1. Jak należy rozumieć „odbiorcę paliw gazowych”? Czy jest to tylko osoba, na którą została wystawiona faktura dokumentująca dostarczenie paliw gazowych do tego odbiorcy przez przedsiębiorstwo energetyczne? Czy może być to też osoba, która otrzymała fakturę wystawioną na kogoś innego, jednak fizycznie to ona dokonała zapłaty w ramach np. wynajmu domu?

Odbiorca paliw gazowych to osoba, która jest wpisana w fakturze VAT i ma zawartą umowę na dostawę paliw gazowych (sprzedaży, kompleksową, rezerwową). Osoba, która opłaciła fakturę VAT i nie jest wskazana w tej fakturze jako odbiorca paliw gazowych nie może skutecznie złożyć wniosku o refundację podatku VAT.

2. Czy refundacja przysługuje osobom zamieszkującym w budynkach wielolokalowych, jeśli nie mają faktury imiennej, a opłaty za gaz nalicza spółdzielnia?

Refundacja podatku VAT nie przysługuje osobom zamieszkującym w budynkach wielolokalowych, jeśli nie są stroną umowy z sprzedawcą paliw gazowych.

3. W przypadku osób, które otrzymują „faktury za gaz” tzw. prognozowane, czyli rozliczają je w oparciu o wyliczone przez przedsiębiorstwo zużycie paliwa, które dopiero faktycznie końcem roku jest rozliczone prawidłowo w postaci dopłaty (zużycie większe niż naliczone) lub nadpłaty (zużycie mniejsze niż naliczone) organ ma wyliczać refundację VAT w oparciu o fakturę prognozowaną?

Organ rozpatrujący wniosek rozlicza go w oparciu o faktury rozliczeniowe. Faktury prognozowane nie stanowią podstawy do złożenia wniosku i jego pozytywnego załatwienia.

4. Co w przypadku gdy o refundację VAT wystąpią osoby, które otrzymały wcześniej dodatek węglowy (w przypadku osób, które mają więcej niż jedno źródło ciepła zgłoszone do CEEB)? Przykładowo we wrześniu 2022 r. osoba deklarowała, że głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe a od stycznia 2023 r. głównym źródłem ogrzewania będzie kocioł gazowy. Czy takim osobom będzie przysługiwać refundacja?

Tak, refundacja podatku VAT będzie przysługiwała jeśli odbiorca od stycznia 2023 r. jako główne źródło ogrzewania zadeklarował kocioł gazowy i faktycznie go użytkuje, dowodem na to będą faktury VAT za dostarczone paliwo gazowe.

5. Jak naliczyć kwotę refundacji, jeśli faktura obejmuje okres czasu wykraczający poza rok kalendarzowy 2023 (przykładowo: faktura za okres od 1 grudnia 2022 r. do 31 stycznia 2023 r., lub od 1 października 2023 r. do 1 marca 2024 r.)?

Jeżeli faktura dokumentująca dostarczenie paliw gazowych załączona do wniosku obejmuje okres wykraczający poza rok kalendarzowy 2023, należy wskazać ilość paliw gazowych jaka została dostarczona do odbiorcy paliw gazowych, proporcjonalnie do ilości dni w 2023 r., które obejmuje faktura. Służy do tego załącznik nr 2 do wniosku.

6. Czy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalanego na potrzeby „dodatku gazowego”, należy wyliczać tak jak do zaświadczeń wydawanych w ramach programu „Czyste Powietrze” oraz dodatku osłonowego?

Tak, do ustalenia przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta prawa do refundacji podatku VAT, o którym mowa w art. 18 ustawy z 15 grudnia, stosuje się odpowiednio art.

411 ust. 10k-10o oraz 10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556).

7. Czy wniosek trzeba złożyć w ciągu 30 dni od otrzymania faktury VAT, czy w dowolnym terminie do 29 lutego 2024 r.? Jak postąpić w przypadku złożenia wniosku o refundację VAT bez dochowania terminu 30 dni od dnia otrzymania faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

Faktury VAT otrzymane do dnia 29 lutego 2024 r. można składać w dowolnym czasie. Do dnia 29 lutego 2024 r., termin 30 dni od dnia otrzymania faktury nie ma praktycznego zastosowania. Termin 30 dni od dnia otrzymania faktury VAT praktycznie będzie wykorzystywany od dnia 1 marca 2024 r i dotyczy faktur otrzymanych od dnia 30 stycznia 2024 r.

Na przykład: fakturę otrzymaną 14 marca 2023 r. można złożyć w dowolnym momencie do 29 lutego 2024 r.; fakturę otrzymaną 31 stycznia 2024 r. należy złożyć do dnia 1 marca 2024 r.; faktura otrzymana 17 kwietnia 2024 r. musi być wraz z wnioskiem złożona do dnia 17 maja 2024 r.

8. W jakim terminie należy złożyć wniosek po 29 lutego 2024 r.? Czy istnieje data końcowa możliwości składania wniosków? Kiedy należy wydać decyzję odmowną w związku z niedochowaniem terminu?

Tak, datą końcową jest termin 30 dni od otrzymania faktury. Przy czym jeśli są wątpliwości czy wniosek został poprawnie (we właściwym terminie) złożony, wówczas należy przeprowadzić postępowanie wyjaśniające. Pozyskać informacje od wystawcy faktury, operatora pocztowego i samego wnioskodawcy.

Po 29 lutego 2024 r., w przypadku niedochowania terminu 30 dni od otrzymania faktury VAT, należy wydać decyzję odmowną.

9. Czy refundacja podatku VAT będzie przysługiwać najemcy lokalu, w sytuacji gdy faktura wystawiona jest na właściciela lokalu, potwierdzając dostarczenie paliwa do lokalu, ale nie do tego odbiorcy?

Refundacja podatku VAT nie będzie przysługiwać najemcy lokalu, w sytuacji gdy faktura wystawiona jest na właściciela lokalu. W takiej sytuacji to właściciel jest stroną umowy na dostawę paliw gazowych i odbiorcą faktury VAT.

10. Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy wójt, burmistrz albo prezydent miasta, weryfikuje wniosek o refundację podatku VAT w zakresie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w art. 18 pkt 2, zgodnie z ust. 3 – jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku o refundację podatku VAT przypadku osób, które złożą wniosek o refundację podatku VAT do 31 lipca 2023 r. podstawą ustalenia prawa do świadczenia będzie dochód z 2021 r., a w przypadku złożenia wniosku od 1 sierpnia 2023 będzie to dochód z 2022 r. Czy w sytuacji, kiedy zweryfikowano dochody członków gospodarstwa domowego w oparciu o wniosek złożony do 31 lipca 2023 r., przy rozpoznaniu wniosków złożonych po 1 sierpnia 2023 r. należy pominąć etap weryfikacji dochodów członków gospodarstwa domowego?

Tak, należy pominąć etap weryfikacji dochodów członków gospodarstwa domowego. Weryfikacja dochodu i źródeł ciepła jest dokonywana jednorazowo.

11. Czy refundacja przysługuje jedynie za VAT za dostarczone paliwa gazowe, czy również za VAT za pozostałe pozycje na fakturze (opłaty dystrybucyjna, opłata abonamentowa)?

Wszystkie pozycje (części składowe) zamieszczone na fakturze VAT objęte są refundacją podatku VAT.

